

Efter en del uroligheder i Bolivia de foregående år, blev Evo Morales den 18. december 2005 valgt til præsident i Bolivia som den første indianske præsident nogensinde. Aymara-indianeren Evo Morales er leder af partiet MAS, der betyder "Bevægelsen (heni-)Mod Socialisme, der er en alliance af fagforeninger og sociale og indianske bevægelser. Den følgende tekst er et uddrag af hans 2 timer lange indsættelsestale, som han holdt i den stuvende fyldte kongres med gæstende stats-overhoveder fra hele latinamerika og anslået 200.000 mennesker festende i gaderne.

Af Præsident Juan Evo Morales Ayma. Den 22. januar 2006. Oversat af Maria Molde

Indianere skaber historie

Præsident Juan Evo Morales Aymas indsættelsestale (redigeret uddrag)

For at erindre vore forfædre, hr. præsident for nationalkongressen, beder jeg om et minuts stilhed for Manco Inca, Túpac Katari, Túpac Amaru, Bartolina Sisa, Zárate Villca, Atihuaiqui Tumpa, Andrés Ibáñez, Che Guevara, Marcelo Quiroga Santa Cruz, Luis Espinal, for mange af mine faldne brødre, for cocabønder fra den tropiske del af Cochabamba, for de brødre, der faldt i forsvaret for højlandsfolkets værdighed, for minearbejderne, for tusinder, for millioner af mennesker, som er faldet i hele Amerika, for dem, præsident, beder jeg om et minuts stilhed. (...)

Hæder til frigørelsens martyrer! (...)

Vi er i sandhed forpligtede til at mindes den indfødte bevægelse, situationen i kolonitiden, i den republikanske periode og i den neoliberale periode. (...)

Bolivia ligner Sydafrika. Truede, dømte til udslættelse, er vi her stadig, er vi tilstede. Jeg vil sige jer, at der stadig er levn af de mennesker, der er fjender af de indfødte folk. Vi vil leve under lige vilkår med dem, og derfor er vi her for at forandre vores historie, denne oprindelige indfødte bevægelse er ikke nogens bevilling. Der er ingen, der har givet den til os, den er mit folks bevidsthed, vores folk. Jeg vil sige jer, for at den internationale presse også skal vide det; På de første aymaras, quechuaer, der lærte at læse og skrive, fjernede de øjnene og skar deres hænder af, for at de aldrig mere kunne lære at læse og skrive. Vi har været undertrykt, i dag prøver vi at løse dette historiske problem, ikke med hævn, vi bærer ikke nag. (...)

dette historiske problem, ikke med hævn, vi bærer Jeg vil sige til især alle de indfødte amerikanske brødre, der er koncentreret her i Bolivia: Kampagnen for 500 - året for oprøret fra de indfødte, fra de sorte, fra folket har ikke været forgæves. (...)

Vi er her for at sige stop til modstanden. Til modstanden gennem 500 år mod dem, der tog magten gennem 500 år, indfødte, arbejdere, alle sektorer beder vi om at stoppe denne uretfærdighed, at slutte med uligheden, at stoppe frem for alt diskriminationen, undertrykkelsen, som vi har været underkastet som aymaras, quechuas og guraranier. (...)

Vi respekterer og beundrer højt alle sektorer, det være sig faglærte såvel som ufaglærte, intellektuelle såvel som ikke-intellektuelle, arbejdsgivere såvel som ikke-arbejdsgivere. Vi har alle retten til at leve i dette liv, på denne jord, og dette resultat af det nationale valg er lige præcis kombinationen af social bevidsthed og professionel kapacitet. Her kan de se, at den indfødte bevægelse ikke udelukker nogen. (...)

Jeg vil sige jer meget ærligt og ydmygt, efter at have set mange kollegaer fra byen, brødre fra byen, faglærte, middelklassen, intellektuelle, såvel som arbejdsgivere, at tilsammen bliver vi til MAS . Tusind tak, jeg er meget stolt af jer, af vores middelklasse, intellektuelle, faglærte, såvel som virksomheder, men jeg beder også jer om at være stolte af de indfødte folk, som er menneskeheden moralske reserve. (...)

1) Aymaras og quechuaer er de to største oprindelige befolkningsgrupper. Der er i Bolivia i alt 32 forskellige oprindelige befolkningsgrupper, men de fleste er dog mindre grupper i lavlandet. Evo Morales er aymara-indianer, hvilket er den største gruppe i Bolivia.

Denne demokratiske og kulturelle kamp, denne kulturelle og demokratiske revolution er del af vores forfædres kamp, den er fortsættelsen af Túpac Katari's kamp. Denne kamp og dens resultater er fortsættelsen af Che Guevara. Vi er her, Bolivias og Latinamerikas søstre og brødre. Vi vil fortsætte, indtil vi opnår lighed i vores land. Det er ikke vigtigt at koncentrere kapitalen på få hænder, så mange dør af sult. Disse politikker må ændres, men de skal ændres på demokratisk vis. (...)

Husker I? I marts sidste år, her på Murillo pladsen, ville de have Evo Morales op at hænge, de ville skære Evo Morales i småstykker. (...)

Det er ikke vigtigt Evo, vi fører ikke valgkampagne endnu. Vi husker bare på vores historie, denne mørke historie, denne permanente ydmygelseshistorie, dette angreb, disse løgne i alt, hvad der er blevet sagt til os. Det er sandt, at det smerter, men vi skal heller ikke blive ved med at græde over de 500 år; vi er ikke mere i denne epoke, vi er i triumfens epoke, i glædens, i festens. Det er derfor, jeg tror, det er vigtigt at ændre vores historie, ændre vores Bolivia, vores Latinamerika. (...)

Vi har nu demokrati, og jeg vil have, at I skal vide – især det internationale samfund – hvad vores vicepræsident for republikken sagde til en konference; vi vil ændre Bolivia, ikke med kugler, men med stemmer, og det er det, der er den demokratiske revolution. (...)

Forestil jer. Den almene stemmeret i 1952 kostede blod. Bønder og minearbejdere løftede våben for at sikre stemmeretten – og den er ikke nogen bevilling fra noget parti – de organiserede sig; denne sejr; denne landsbyernes kamp. (...)

Det er ikke muligt at privatisere de basale services. Jeg kan ikke forstå, hvordan den tidligere regering kunne privatisere sådanne services – især vand. Vand er en naturlig ressource, uden vand kan vi ikke leve; derfor må vand ikke privatiseres. Fra det øjeblik, man privatiserer vand, overholder man ikke menneskerettighederne. Vand bør være offentligt. (...)

Disse økonomiske politikker, der blev implementeret som følge af udefrakommende instruktioner, udefrakommende anbefalinger, hvad har de givet os? Arbejdsløshed. De sagde til os for 10, 15, 20 år siden, at den private sektor ville løse problemerne med korrupsion og arbejdsløshed. Så mange år efter har vi mere korrupsion og mere arbejdsløshed, så denne model er ikke løsningen for vores land. Måske er den det for et europæisk eller afrikansk land, men i Bolivia virker den neoliberale model ikke. (...)

Det var løgn, da de sagde: Hvis Evo bliver præsident, kommer der ingen økonomisk hjælp. Hvis Evo bliver præsident, bliver der økonomisk blokade. Jeg værdsætter besøget fra repræsentanten fra USA's regering, Hr. Shannon. I går aftes besøgte han mig i min ydmyge bolig, som jeg bor i anticretico, for at udtrykke over for mig, at jeg burde styrke de bilaterale relationer, hvis vi ønsker succes i vores regering. (...)

Som parlament har I et enormt ansvar, som parlament har I en opgave at udføre. Den bønfoldende anmodning fra det bolivianske folk, som er den lovgivende forsamling, Bolivias genkonstituering, som påkalder de indfødte brødre fra hele landet, den folkelige bevægelse, alle sektorerne. (...)

En lovgivende forsamling for at samle bolivianerne, en lovgivende forsamling, hvor man respekterer diversitet. Jeg siger dette, fordi vi i sandhed er forskellige. (...)

Samtidig må vi sammen garantere folkeafstemningen om autonomi. Vi vil have autonomi. Før republikken Bolivia kæmpede de oprindelige indfødte folk en historisk kamp for selvbestemmelse. Autonomi er ikke en opfindelse ud af den blå luft, det er de indfødte folks kamp over hele Amerika for selvbestemmelse. (...)

---

2). *MAS er navnet på regeringspartiet. Det er en forkortelse for Movimiento Al Socialismo, på dansk Bevægelsen (heni-) Mod Socialisme. Det spanske ord mas, betyder også mere. I dette tilfælde har ordet altså en dobbeltbetydning.*

3). *Pladsen foran kongressen.*

4). *Her tænkes især på Verdensbanken, IMF etc.*

5). *Man bor i princippet gratis, og betaler udelukkende et depositum, som man efter endt ophold får tilbage.*

6). *Med autonomi menes selvstyre. Der er en udbredt kamp om autonomi til de oprindelige folk i Bolivia, da flere af dem ønsker juridisk og politisk selvstyre og ret over egne naturressurcer.*

Det er sikkert, at den oprindelige indfødte bevægelse, på samme måde som vores forfædre, drømte om at genvinde territoriet, og når vi taler om at genvinde territoriet, taler vi om, at alle vores naturressourcer vil komme i hænderne på det bolivianske folk, på den bolivianske stat. (...)

Og det er ikke bare nationalisering for nationaliseringens skyld. Hvad enten det er naturgas, petroleum, mineraler eller skov har vi en forpligtelse til at industrialisere det. (...)

Bolivias brødre, ærede parlamentarikere, alle institutioner, sociale bevægelser, i denne første etape vil vi føre en stærk politik for nøjsomhed. Det er ikke muligt, at mindstelønnen er på 450 bolivianos, når vi som parlamentarikere tjener mere end 20.000 bolivianos, det er ikke muligt, at præsidenten tjener 27-28.000 bolivianos, når mindstelønnen er på 450 bolivianos. For moralen og landets skyld har vi en forpligtelse til at reducere vores løn med 50 %. (...)

Hvor ville det være godt, hvis man stillede sig op overfor dem, der opkøber uproduktive jorder, og gennem lov og dekret og dialog leverede jorden tilbage til staten og på denne måde løste jordproblemerne. (...)

Når vi taler om sociale emner, så forestil jer, at mere end 20 % af bolivianerne er analfabeter. Man kan ikke tillade, at analfabetismen fortsætter. Som vi har sagt mange gange, vi har meget lyst, og vi har et stort ønske om at bekæmpe analfabetismen ikke kun med national støtte men også med international støtte. (...)

I denne forandringsproces vil jeg bede det internationale samfund om hjælp til vores udlandsgæld. (...)

Det er vigtigt at udvikle økonomien til et overskud, og vi vil udnytte og sige ligefremt, at vi vil vurdere nogle forslag til, hvordan

statens virksomheder kan praktisere ikke kun ejendomsretten over naturressourcerne, men også hvordan de kan indgå i produktion. (...)

Det er sandt, at Bolivia behøver partnere, men ikke ejere af vores naturressourcer. Vi vil garantere denne omvendning, men vi vil også garantere, at firmaerne har al ret til at genvinde det, de har investeret og have ret til profit. Vi vil bare gerne have, at denne profit udspringer af et lighedsprincip, og at staten og folket får udbytte af vores naturressourcer. (...)

Jeg er overbevist om, som der engang er blevet sagt, at i verden findes små lande og store lande, der findes rige lande og fattige, men der, hvor vi er lige, er i vores rettigheder til at være værdige og uafhængige, og frem for alt værdsætter jeg en besked, som vores forfader Túpac Yupanqui gav os. Han sagde, at en landsby, som undertrykker en anden landsby ikke kan være fri. Her behøver vi ikke underkastelser, ej heller betingelser, vi vil have relationer med hele verden, ikke kun med regeringer, men også med sociale bevægelser, og når vi har det, vil vi udbygge disse relationer for at løse vores problemer på demokratisk vis, hvorigennem vi vil søge lighed. Dette er vores store ønske. (...)

Vi vil regere med denne lov, som vores forfædre har efterladt os, deres sjæl, llulla sjæl, quella sjæl, vi vil ikke røve, ikke lyve, ikke være dovne og slappe. Dette er vores lov. (...)

Jeg vil opfylde mit løfte, som underkommandør Marcos sagde, jeg vil adlyde folket, og få Bolivia til at adlyde det bolivianske folk. (...)

Tusind tak.

Se hele talen på spansk på følgende web-adresse:

http://www.presidencia.gov.bo/prensa/Noticias_prd.asp?id=200601227&p=4